

жочитѣ, трѣбва да бжде разностранно развита. Безъ това е немислима нейната нравственна чистота, а така сжщо личното щастие и общественната полза. Само идеалътъ на личното самоусвършенствуване е най-близкото срѣдство, за да се достигнатъ и цѣлитѣ на общественната полза.¹⁾ Но понеже и при това условие общественниятъ идеалъ остава все пакъ тъменъ, неизясненъ, затова кржжочитѣ сж почувствували нужда отъ една дълга работа на мисълта. Започнали да изработватъ програми за сериозни занятия: прѣдметъ за „страстно изучение“ сж политическа економия, история, социология, философия и др. „Съставляватъ се реферати по разнитѣ отрасли на знанията — продължава сжщиятъ авторъ — и се четатъ въ кржжочитѣ. Подигатъ се нови въпроси, завързватъ се прѣвния, обяснения, разсжждения. Мисълта, еднажъ начнала да работи, естествено, не може да се спрѣ въ една сфера. Въпроситѣ изъ областта на теоретическитѣ знания прѣдизвикватъ неизбѣжно цѣла редица въпроси отъ практически характеръ. Животътъ се промѣква въ тази чисто теоретическа работа на мисълта, който ѝ придава жизненостъ, по-голѣма енергия и сила. Явленията отъ общественния животъ, текущитѣ събития изъ политическия свѣтъ еднакво ставатъ прѣдмети за щателно изучаване.“²⁾ „Умствениятъ кржжозоръ се разширява, мисълта крѣпне, убѣжденията се създаватъ, явява се сждбоносния въпросъ: какво да се прави (что дѣлатъ?)“³⁾

Прѣдадени на тази сериозна умствена работа, заети съ страсть да изучаватъ въ прѣводъ или оригиналъ Прудона (неговитѣ Економически противорѣчия, Изповѣди и Що е собсвенностъ?), Луи Блана (неговитѣ съчинения върху революцитѣ въ Франция), Ланге

¹⁾ „Воспоминанія Землевольца“.

²⁾ Ibid.

³⁾ Ibid.